

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์จากกัมพูชา

รวบรวมโดย สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ

ฉบับวันที่ 8-12 กุมภาพันธ์ 2559

แรงงานภาคการเกษตรกัมพูชามีแนวโน้มขาดแคลนเพิ่มขึ้น

ถึงแม้ว่าภาพรวมการส่งออกข้าวของกัมพูชาในปี 2015 ที่ผ่านมา จะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 39 เมื่อเทียบกับปี 2014 แต่ด้วยผลกำไรที่ต่ำและรายได้ที่ไม่แน่นอน ในขณะที่ที่ดินมีราคาสูงเพิ่มขึ้น ทำให้ชาวนาในหลายจังหวัดตัดสินใจเลิกอาชีพทำนาและขายที่ดินให้แก่นายทุนที่ต้องการซื้อที่ดินเพื่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณผลผลิตในภาคการเกษตรของกัมพูชามีแนวโน้มจะลดลงในอนาคต

นายกิม เฮง ประธานสมาคมตัวแทนอสังหาริมทรัพย์และประเมินสินทรัพย์กัมพูชา กล่าวว่า ปีที่ผ่านมาที่ดินบริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 และหมายเลข 3 ซึ่งถือได้ว่าเป็นเส้นทางสายเศรษฐกิจที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน มีราคาเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 20-30 ทั้งนี้เป็นผลมาจากมีนักลงทุนจำนวนมากต้องการหาซื้อที่ดินในบริเวณดังกล่าวเพื่อก่อสร้างโรงงานและร้านค้า เพื่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงส่งผลให้ราคาที่ดินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

นาย เยน ลอน ชาวนาจังหวัดตาแก้ว กล่าวว่า ชาวนาส่วนใหญ่ยากจนบางรายไม่มีแม้วัวควายเป็นของตนเองต้องเช่ารถแทรกเตอร์มาใช้ในการทำนา ทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้นกว่า 10 ดอลลาร์ต่อเฮกเตอร์ บางรายต้องมีหนี้สินเพิ่มขึ้น ประกอบกับในช่วงหลายปีที่ผ่านมาพื้นที่เพาะปลูกในจังหวัดตาแก้วประสบปัญหาภัยแล้งมาตลอด ทำให้ผลผลิตที่ได้ตกต่ำไม่คุ้มค่ากับการลงทุนทำนา ในขณะที่ที่ดินในจังหวัดตาแก้วกลับเป็นที่สนใจของนักลงทุนต่างชาติจำนวนมาก ทำให้ราคาที่ดินในบริเวณนี้เพิ่มขึ้นถึง 30 ดอลลาร์ต่อตารางเมตร จากเดิมที่มีราคาอยู่ที่ประมาณ 10-20 ดอลลาร์ต่อตารางเมตรเท่านั้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ชาวนาในจังหวัดตาแก้วหลายรายยอมตัดสินใจขายที่ดิน

นางเพ็ญ เสธยา ชาวนาจังหวัดตะโปนคมุม ให้ข้อมูลว่า ในช่วงปี 2005-2006 มีนายทุนเข้ามากว้านซื้อที่ดินเป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่ซื้อเพื่อไปทำโรงงานอุตสาหกรรม บางรายซื้อเพื่อเก็งกำไร และบางรายซื้อไปเพื่อนำมาปล่อยให้ชาวนาเช่าเพื่อทำนาในราคาที่แพงมากขึ้น โดยนางเพ็ญ กล่าวเพิ่มเติมว่า เหตุผลหลักที่ชาวนาในจังหวัดยอมขายที่ดินเนื่องจากรายได้ที่ได้จากการทำนายน้อยมากและไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ บางรายยากจนมาก ต้องการขายเพื่อนำเงินไปซื้อบ้าน ซื้อรถ ใช้น้ำ หรือเพื่อไปลงทุนประกอบอาชีพอื่นๆ แทน ประกอบกับปัจจุบันในจังหวัดตะโปนคมุมมีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น คนวัยรุ่นหนุ่มสาวส่วนใหญ่ไม่นิยมทำนาแต่นิยมทำงานในโรงงานแทนเนื่องจากสบายและได้รับค่าแรงที่สูงและแน่นอนกว่าทำนา

สำหรับในจังหวัดกำแพงเพชร นางอม บัว ชวนาในพื้นที่ กล่าวว่า ตลอดช่วง 4 ปีที่ผ่านมา ชวนาประสบกับปัญหาภัยแล้งมาโดยตลอด ไม่มีน้ำทำนาและปลูกพืชชนิดใดก็ได้ ดังนั้นเพื่อความอยู่รอดของครอบครัว ชวนาหลายรายจึงตัดสินใจประกาศขายที่ดินทิ้งและเปลี่ยนไปทำงานในโรงงานแทน

จากผลการศึกษาของ ADB ชี้ให้เห็นว่า การจ้างงานในภาคการเกษตรของกัมพูชาลดลงจากร้อยละ 51 ในปี 2012 มาอยู่ที่ร้อยละ 48.7 ในปี 2013 แต่ในขณะเดียวกันตัวเลขการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18.6 เป็นร้อยละ 19.9 จากช่วงเวลาเดียวกัน โดยตัวเลขการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มมากขึ้นนั้น มาจากปัจจัยสำคัญหลักๆ คือ การทำนามีต้นทุนที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีราคาถูกและราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ถูกกว่า ทำให้ชาวกัมพูชาไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับประเทศเพื่อนบ้านได้ และการทำงานในโรงงานฯ ได้ค่าแรงที่แน่นอนและดีกว่าเมื่อเทียบกับการทำนา ประกอบกับราคาที่ดินที่แพงขึ้นหากขายก็จะได้กำไรมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ชาวนาจำนวนมากตัดสินใจเลิกทำนา และมีแนวโน้มว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า แรงงานในภาคเกษตรกรรมของกัมพูชาร้อยละ 40 จะย้ายเข้าสู่แรงงานในภาคอุตสาหกรรมแทน

Source: The Phnom Penh Post

: <http://www.phnompenhpost.com/business>

ความเห็นสำนักงาน

ประเทศกัมพูชาแต่เดิมถือเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาทำไร่เป็นหลัก แต่เนื่องจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมาการทำเกษตรประสบปัญหามากมาย อาทิเช่น ปัญหาภัยแล้งต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตตกต่ำทำให้เกษตรกรมีหนี้สินเดือดร้อน ในขณะเดียวกันเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรับการแข่งขันจากการเข้าสู่ AEC รัฐบาลได้มีนโยบายการส่งเสริมการลงทุนภาคอุตสาหกรรม เร่งปรับปรุงนโยบายด้านต่างๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติมากขึ้น ผู้เป็นเจ้าของไร่นาจิงชายที่ดินให้แก่เกษตรกรจากต่างชาติมากขึ้นเพราะได้ราคาสูง จึงทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมมาสู่แรงงานในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น เนื่องจากมีรายได้ที่แน่นอนกว่าการทำนา และด้วยทรัพยากรด้านแรงงานที่พร้อมและค่าแรงถูกกว่าเมื่อเทียบกับประเทศไทย ทำให้ให้นักลงทุนจากต่างชาติเริ่มย้ายฐานการผลิตไปสู่กัมพูชามากขึ้น หากวิเคราะห์แล้วสามารถมองเห็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยได้ ดังนี้

1. หากแนวโน้มแรงงานในภาคการเกษตรของกัมพูชาลดลง จะส่งผลให้ผลผลิตในภาคเกษตรลดลงไปด้วย ดังนั้นกัมพูชาจะต้องพึ่งพาการนำเข้าผลผลิตทางการเกษตรจากต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งจะเป็นโอกาสของไทยในการเพิ่มปริมาณการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรได้มากขึ้น

2. การเพิ่มขึ้นของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ทำให้กัมพูชามีความพร้อมด้านทรัพยากรแรงงานมากขึ้น ประกอบกับค่าแรงที่ถูกยิ่งทำให้เป็นแรงดึงดูดการเข้ามาลงทุนจากต่างชาติเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการไทย ควรใช้โอกาสนี้ในการเข้ามาลงทุนในกัมพูชาให้มากขึ้น
